

Μεγάλη 'Οδὸς τοῦ Ναοῦ τῆς Θεοτόκου Μαρίας ἐν Ἀθησυνία.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑΣ

Addis—Abbeba, 15 Αὐγούστου 1910

Φίλιτατέ μοι κύριε Σκόκε,

ΒΙΔΟΜΕΝΟΣ τοῦ ὀλίγου χώρου, τὸν ὁποῖον μοῦ διαθέτει ἡ φιλο-
ξενία τοῦ τόσον καὶ ἐδῶ ἀγαπητοῦ μας *Ἡμερολογίου*, θὰ περιο-
ρισθῶ εἰς συντόμους καὶ ἀτάκτους γραμμάς, ἀπλῶς διὰ νὰ σᾶς ἐκθέσω μερικὰς ἐκ τῶν
ἀτομικῶν μου ἐντυπώσεων περὶ τῆς ἀθησσυ-
νιακῆς ζωῆς, πρὸς πλήρη τῆς ὁποίας ἀποτύ-
πωσιν δὲν θὰ ἴρκουν τόμοι δλόκληροι.

Πρωτίστως οἱ Ἀθησσυνοὶ εἶνε λαὸς πολεμι-
κός. Πᾶς πολίτης, ὑγιῆς καὶ εὐρωστος, ἀνευ
διακρίσεως ἡλικίας, θεωρεῖται καὶ εἶνε στρα-
τιώτης ἐν καιρῷ πολέμου. Οἱ ὑπεκφεύγοντες
τιμωροῦνται μὲ δήμευσιν τῆς περιουσίας των,

ἐνῷ οἱ ἀνδραγαθήσαντες ἀμείβονται διὰ δώρων, οἷον σπάθης ἀργυ-
ρᾶς, ἵππων, ἡμιόνων, χρημάτων κλπ. Τὰς ἀπορφανιζομένας δὲ οἰκο-
γενείας καὶ τοὺς ἐκ τῆς μάχης ἀναπήρους συντηρεῖ αὐτὴ ἡ Κυδέρ-
νησις. Ἡ θεὰ πολεμιστοῦ ἐν στολῇ, καὶ δὴ ἀξιωματικοῦ, ἔχει πολὺ
τὸ περίεργον. Ἐξωσμένους περὶ τὴν ὁσφὺν τὴν φυσικογιοθήκη καὶ τὸ
ξίφος, κρατεῖ εἰς τὴν δεξιὰν τὸ ὄπλον, εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν τὸ δόρυ
καὶ τὴν ἐκ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ἀσπίδα. Ἀντὶ ἄλλου ἐνδύματος φέρει
λεοντὴν καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τρίχας χαίτης λέοντος.

Πρὶν ἔλθω ἐδῶ, ἐφανταζόμην ὅλους τοὺς Ἀθησσυνοὺς μαύρους
ὥς ἔβενον. Ἀλλ' οἱ περισσότεροι εἶνε ἀπλῶς μόνον μελαγχροinoί.

Πλείστοι δὲ καὶ ἐντελῶς λευκοί. Αἱ κακαὶ γλῶσσαι ἀποδίδουν τὸ περιεργὸν τοῦτο φαινόμενον εἰς τὴν σκανδαλώδη παρέμβασιν . . . τῶν ἐδῶ ἐγκαθισταμένων Εὐρωπαίων . . . Ὁ πολιτισμός, βλέπετε, εἰσδύει παντοῦ.

Ἡξεύρετε βέβαια ὅτι ἐπικρατοῦσα ἐν Ἀθησυνία θρησκεία εἶνε ἡ ὀρθόδοξος χριστιανική, μετὰ τὴν αἵρεσιν τῶν *μονοφυσητῶν*. Οἱ ναοὶ τῶν εἶνε περιεργότατοι. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχη πουθενὰ ἄλλοῦ ἢ ἀρχιτεκτονική των. Ἐχουν σχῆμα δλο-στρόγγυλον μετέσσαρας θύρας πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, τὸ δὲ ἱερὸν των εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ. Ἐκάστη δὲ ἐκκλησία των διακονεῖται — δὲν θὰ τὸ πιστεύσετε — ἀπὸ 80 τοῦλάχιστον ἱερεῖς, διακόνους, ψάλτας, νεωκόρους, κ.λ.π.!! Διότι, χωρὶς ὑπερβολήν, τὰ δύο τρίτα τῶν ἰθαγενῶν τῆς Αἰθιοπίας ἀποτελεῖ ὁ κλη-ρος. Φαντασθῆτε τώρα ὅλους αὐτοὺς μετὰ τὰ δλόχρυσά των ἄμφια καὶ μετὰ . . . γυμνοὺς τοὺς πόδας, χορεύοντας κατὰ τὰς θρησκευτικὰς των τελετὰς καὶ φάλλοντας ὅμνους μετὰ ἐκκωφαντικὰ των τύμπανα.

Ἀθησυνὸς πολεμιστὴς

Ἡ ὅλη ἐνδυμασία των συνίσταται ἀπὸ ἓν ἐσώθρακον, ἓν ὑποκάμισον καὶ ἓν ἐξωτερικὸν λινὸν κάλυμμα, λευκὸν μὲν καὶ ἐρυθροβαφεὲς εἰς τὸ μέσον διὰ τοὺς ἀπλοὺς ἰθαγενεῖς, μεταξοποικιλτον δὲ γύρω διὰ τὴν αὐτοκράτειραν, τοὺς πρίγκηπας καὶ τὴν λοιπὴν ξυπόλυτον ἀριστοκρατίαν! Κάλτσα καὶ ὑποδήματα σχεδὸν εἶνε ἄγνωστα ἐδῶ ἀκόμη. Μόνον οἱ νεωτερίζοντες τῆς ὑψηλῆς τάξεως μεταχειρίζονται εἶδος τι ἀρχαίων πεδίων. Ὡς κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φέρουν ἐπίμηκες διαφανὲς λευκὸν ὕφασμα, ἀλλ' οἱ πλείστοι μένουσιν ἄσκεπεῖς ὑπὸ τὸν πυρακτωμένον ἀφρικανικὸν ἥλιον. Ἀντὶ δὲ ἄλλον μυρωδικῶν ἀλείφουσιν ἀφθόνως τὴν κόμην μετὰ . . . βούτυρον τοῦ φαγητοῦ, τὸ ὅποῖον στοιχίζει μόνον 60 λεπτά τὴν ὀκάν. Ἐπειδὴ δὲ σπανίως ἢ οὐδόλως σχεδὸν ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ σάπωνος, ἡμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί θέαμα παρουσιάζουν σάρκες καὶ ἐνδύματα. Ἐννοεῖται, εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀθησυνίας οἱ κάτοικοι εἶνε δλόγυμνοι.

Οἱ Ἀθησυνοί, δσάκις δὲν ἐκστρατεύουσιν εἰς πόλεμον, ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ζωοκομίαν. Τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ μικρά των βιομηχανικὴ κίνησις δὲν εἶνε ἀξία λόγου. Ἀλλοτε ἡσχολοῦντο καὶ εἰς τὴν ληστείαν καὶ τὴν ἀρπαγὴν! Ἐπίσης καὶ εἰς τὴν δουλεμπορείαν. Ἀλλ' αὕτη κατηργήθη πρὸ εἰκοσαετίας ὑπὸ τοῦ Νεγκούς, καὶ ἤδη ζῶσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ φιλονομίᾳ. Πλείστοι ὅμως ἐπιδίδονται καὶ ἀποζῶσιν ἀπὸ τὴν θήραν ἐλεφάντων, λεόντων,

ἀγριοβουβάλων, καὶ ἄλλων θηρίων. Εἶδον ἰθαγενεῖς ἀλείοντας καὶ ἀνασύροντας ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἵπποπόταμον, ὃν ἀφοῦ διετρύπησαν καὶ ἐθανάτωσαν διὰ τῶν λογχῶν, ἤρξαντο νὰ καταδροχθίζουν ὦμόν.

Περὶ φιλολογίας καὶ τέχνης καὶ πνευματικῆς ἐν γένει ἀσχολίας, οὔτε λόγος νὰ γίνηται. Μόνον μερικοὶ καλόγηροι ὠρισμένων μονῶν καταγίνονται, λέγουν, εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς χώρας. Μέχρι πρὸ ὀλίγου καιροῦ οἱ εἰς τὰ σχολεῖα φοιτῶντες παῖδες περιωρίζοντο μόνον εἰς τὴν παπαγαλιστὶ ἐκστῆθισιν τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαυὶδ, χωρὶς νὰ ἐννοοῦν γρῦ. Ἀλλὰ σήμερον πολλοὶ ἀθησυνόπαιδες φοιτῶσιν εἰς εὐρωπαϊκὰ σχολεῖα, καὶ μὲν ξυπόλυτοι ὥς καὶ πρὶν καὶ ἡμίγυμνοι, ἀλλ' ἐκμανθάνοντες τὴν γαλλικὴν ἢ τὴν ἀγγλικὴν καὶ ἄλλας γλώσσας. Αἱ οἰκίαι των, πλὴν τῶν λιθοκτίστων, ἅς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνεγείρουν οἱ πλουσιώτεροι τῶν Ἀθησυνῶν, οἱ μᾶλλον ἐξευρωπαϊσμένοι, ὅλαι ἀνεξαιρέτως εἶνε πενιχραὶ καλύθαι, ἀχυροσκεπεῖς, μονώροφοι, κτισμέναι ἀπὸ καλὰμια καὶ πηλόν, μὲ ἐν διαμέρισμα παραπλεύρως ἐκάστης διὰ τὰ ζῶα των, μεθ' ὧν συναγελάζονται. Ἐν καιρῷ ἐκστρατείας ἢ ταξειδεύοντες ἢ καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως ἐνίοτε μεταχειρίζονται σκηνάς, ἅς οἱ ἴδιοι κατασκευάζουν ἐκ χονδροῦ λινοῦ ὑφάσματος. Ἀπὸ τινος ὅμως χρόνου, ἰδίως ἐπὶ τῆς περικλεοῦς βασιλείας τοῦ καλοῦ Μενελίκ, αἱ νέαι εὐρωπαϊκαὶ οἰκοδομαὶ αὐξάνουν ἐδῶ ὀλονέν.

Κυρία τῆς Αὐλῆς

Κατ' ἀρχαῖον ἔθιμον, πᾶς ἀθησυνὸς νυμφεύμενος ὀφείλει νὰ κτίσῃ τὴν γαμήλιον καλύθην του, ἢ ὁποία θὰ τὸν στεγάσῃ ἰσοβίως. Νυμφεύονται δὲ εἰς πολὺ νεαρὰν ἡλικίαν, ἀπὸ 17 ἕως 22 ἐτῶν τὸ πολὺ οἱ ἄνδρες, λαμβάνοντες μὲν μίαν μόνον σύζυγον, διότι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες καθιερῶνουν τὴν μονογαμίαν, ἀλλ' οἱ ἔχοντες ὄρεξιν δὲν ἐμποδίζονται νὰ διατηροῦν καὶ πλῆθος παλλακίδων πλησίον τῆς νομίμου εὐνῆς ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν μαγειρισσῶν. Ὁ γὰρ μοις δὲ εἶνε ἡ ἐκκλησιαστικὸς, εὐλογούμενος ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἢ πολιτικὸς ἐπὶ παρουσίᾳ τεσσάρων μαρτύρων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων οἱ σύζυγοι ὀρκίζονται ἀμοιβαίαν πίστιν, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅμως νὰ ἀπιστήσουν καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκόμῃ ἡμέρας! Προτιμοῦν δὲ τὸν πολιτικὸν γάμον διὰ νὰ ἔχουν πρόχειρον τὸ διαζύγιον μόλις ἐπιστῇ ὁ κόρος, ὁπότε, ἐνώπιον τῶν ἰδίων μαρτύρων, χωρίζουν φιλικῶτα, δικαιουμένης τῆς συζύγου νὰ λάβῃ εἰς τὴν κατοχὴν τῆς τὸ ἡμῖς τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ ἀνδρός: ρουχισμοῦ, σκευῶν, ζώων, κτημάτων. Περιττὸν νὰ προσθέσω ὅτι πολλαὶ πονηραὶ ἀθησυνέζαι νυμφεύονται καὶ διεξευγνύονται ἐξ ἐπαγγέλματος ὄσους

περισσότερους ἄνδρας προφθάσουν. Μετὰ τὸ διαζύγιον τὰ τέκνα ἀνήκουν εἰς τὸν πατέρα. Νόμιμα δὲ ἡ νόθα κληρονομοῦν ἐξέισου. Ἐλλείπει τέκνων τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας περιέρχεται εἰς τοὺς συγγενεῖς, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ κληρονομεῖ... ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία παρ' Ἀθησυνοῖς συγκεντρῶται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅστις ἀντιπροσωπεύεται ἐδῶ ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ διὰ τοῦ Affa-Negous (=στόμα τοῦ Βασιλέως). Ἡ ποινικὴ των δὲ δικαιοσύνη βάσιν ἔχει τὸ παράγγελμα «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος». Ὁ φονεὺν δι' ἀγχόνης, δπλου ἢ μαχαίρας, θά ὑποστῇ τὸν αὐτὸν θάνατον· θά ἀπαγχονισθῇ, θά τυφεκισθῇ ἢ θά σφαγῇ. Ὁ τραυματίσας τινὰ καὶ καταστήσας αὐτὸν

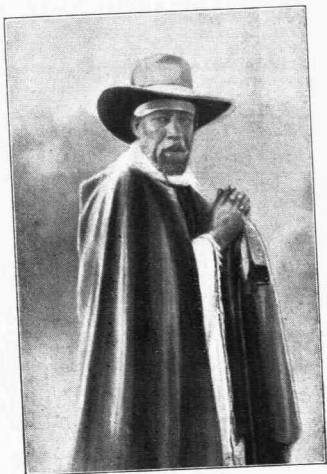
Ἡ ποινὴ τοῦ μαστιγώματος ἐν Ἀθησυνίᾳ

ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν, ὑποχρεοῦται εἰς ἰσόδιον διατροφὴν του. Ὁ ἐνοχος καὶ ἀπλῆς ἔστω αἱματοχυσίας ὀφείλει χρηματικὴν ἀποζημίωσιν εἰς τὸν παθόντα. Ἐὰν δὲν ἔχει νὰ τῷ καταβάλῃ τὸ ἀντίτιμον τοῦ αἵματος, περιέρχεται ἀλυσσόδετος ἀνὰ τοὺς ὁδοὺς ἐκλιπαρῶν τοὺς διαβάτας ἕως οὐ συλλέξῃ τὸ ποσὸν καὶ ἀπαλλαγῇ.

Τὸ συνηθέστερον ἔγκλημα εἶνε ἡ κλοπὴ, τιμωρουμένη ἀμειλίκτως. Ὁ διὰ πρῶτην φορὰν συλλαμβανόμενος, ὑφίσταται ἐν μέσῃ πλατείᾳ τὴν ποινὴν τῆς μαστιγώσεως, μεθ' ὃ διὰ πυρακτωμένου σιδήρου τοῦ χαράττουν τὸ μέτωπον, τὴν βίνα καὶ τὰς παρειάς. Τὴν δευτέραν φορὰν τοῦ ἀποκόπτουν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἄν φωραθῇ ἐκ τρίτου, τότε ὠρισμένως θά κρεμασθῇ ἀπὸ τὸ πρῶτον δένδρον. Διὰ τῶν δρακοντείων αὐτῶν νόμων ὁ κραταῖος Μενεῖλιν ἠθέλησε νὰ χαλιναγωγῇ ἀφ' ἐνὸς τὸ πάθος τῆς κλοπῆς, ἐξ ἄλλου

δὲ νὰ ἀσφαλίσῃ καὶ τοὺς Εὐρωπαίους ἀπὸ τοὺς παντοῖα πρὸς ἀρπαγὴν μηχανευομένους Ἀθησυνούς.

Ὑπὸ ἐποφιν κλίματος ἡ Ἀθησυνία, ἥτις ἄλλως τε ἀποτελεῖ ἐν ἀπέραντον ὁροπέδιον κατὰ 2,800 μέτρα ὑπεράνω τῆς θαλάσσης, εἶνε τὸ ὑγιεινότερον μέρος τῆς Ἀφρικῆς. Δύο μόνον ἐποχαὶ ἐπικρατοῦν ἐδῶ: τὸ Φθινόπωρον καὶ ἡ Ἀνοιξίς. Ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου ἀδιάκοποι βραγαδαὶ βροχαί, μετὰ βροντῶν καὶ κεραυνῶν, μεταβάλλουν τὴν πόλιν εἰς λιμνοθάλασσαν, καθιστῶσαι ὅμως τόσον εὐφορον καὶ γόνιμον τὴν χώραν, ὥστε οἱ γεωργοὶ νὰ σπεύρουν καὶ θερίζουν τετράκις τοῦ ἔτους. Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου δὲ μέχρι τοῦ Μαΐου, καθ' ὃν χρόνον σεῖς οἱ πολιτισμένοι λευκοὶ τουρτουρίζετε παρὰ τὰς θερμάστρας σας βήχοντες καὶ συνχωμένοι, ἡμεῖς ἐδῶ... οἱ μαῦροι, ἀπολαμβάνομεν ὄνειρωδῶς γλυκὺ ἔαρ, ἐν μέσῳ ἀτελευτήτου πρασινάδας καὶ ἀρωμάτων, ὑπὸ οὐρανὸν καταγάλανον, ὅστις οὐχ ἦττον μᾶς ὑπενθυμίζει καὶ μᾶς καθιστᾷ μᾶλλον περιπόθητον τὸν ἀττικὸν οὐρανόν, πρὸς τὸν ὅποιον διευθύνονται πάντοτε οἱ πόθοι μας, αἱ ἐλπίδες, τὰ ὄνειρα, αἱ εὐχαὶ καὶ ὁ πόνος τῶν ἐδῶ ξενητευμένων Ἑλλήνων....

Ὁ Αὐτοκράτωρ Μενελίχ

ΑΛΕΚΟΣ ΣΑΡΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ε Δ Ω ' Ε Κ Ε Ι

- Μὰ πῶς σοῦ ἐπέτρεψε ὁ ἄνδρας σου νὰ τραγουδήσῃς στὴ φιλανθρωπικῇ ἐσπερίδᾳ;
- Τὸν ἐφοβέρισα, πῶς ἂν δὲν μ' ἄφηνε, θὰ τραγούδαγα ὅλο ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὸ σπίτι.

* *

- Ὁ διευθυντής.— Καὶ πῶς τὸ τελειώνεις τὸ νέο ἐρωτικό σου διήγημα;
- Ὁ συγγραφεὺς.— Μὲ τὸν γάμον· οἱ ἐρωτευμένοι παντρεύονται τέλος πάντων.
- Ὁ διευθυντής.— Μά, φίλε μου, γιατί δίνεις πάντα τέτοια τραγικὴν λύσιν στὰ διηγηματά σου;